

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6934/2568

บริษัท บ. โจทก์ ธนาคาร ท. ผู้ร้อง นางสาวหรือนาง ช. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 295, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้วว่าผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้จำนองก่อนเจ้าหนี้รายอื่น ก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีอนุญาตให้ขยายระยะเวลาวางเงินแล้ว โดยคำสั่งศาลที่อนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้อื่นก็สอดคล้องเชื่อมโยงกับเหตุที่ผู้ร้องยกขึ้น อ้างเพื่อขอขยายระยะเวลาในการวางเงินค่าซื้อทรัพย์สินส่วนที่เหลือ ทั้งผู้ร้องยังได้ยื่นคำร้องนำส่งคำสั่งศาลและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการจัดทำบัญชีรายจ่ายหักส่วนได้ราคาแทนอัน แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องไม่ได้เจตนาเพิกเฉยหรือไม่นำพาต่อการชำระราคาทรัพย์สินส่วนที่เหลือตามที่แจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแต่อย่างใด จึงสมควรที่จะให้ดำเนินการตามความประสงค์ของผู้ร้องต่อไป การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกลับรับเงินมัดจำของผู้ร้องโดยอ้างเหตุว่าผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อพ้นระยะเวลาที่ผู้ซื้อทรัพย์สินขยายระยะเวลาไว้ และนำทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดใหม่นั้นจึงอาจเป็นการบกพร่องอยู่บ้าง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการดำเนินการบังคับคดีที่บกพร่องนั้นเสียได้ การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่รับเงินมัดจำของผู้ร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการหักส่วนได้ใช้แทน และให้เพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองใหม่ซึ่งนับจากวันที่ผู้ร้องไปขอตรวจสำนวนการบังคับคดีจะเกินกำหนดสิบห้าวันนับแต่ทราบมูลเหตุแห่งการขอให้เพิกถอนหรือไม่จึงไม่เป็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัย เพราะเมื่อความปรากฏต่อศาลถึงกระบวนการบังคับคดีที่ผิดพลาด บกพร่องดังกล่าว ย่อมมีเหตุผลสมควรที่ศาลจะสั่งเพิกถอนคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ และศาลเห็นสมควรเพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ไม่ชอบก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลง ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 295 วรรสอง ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 140,546.97 บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ ต่อมาเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2561 ศาลจังหวัดสมุทรปราการพิพากษาให้จำเลยในคดีนี้ชำระเงิน 5,853,006.97 บาท พร้อมดอกเบี้ยแก่ผู้ร้อง หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์สินจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 134744 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้อง แต่จำเลยไม่ชำระ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลจังหวัดสมุทรปราการออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาด แต่ปรากฏว่าเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองไว้ก่อนแล้ว ต่อมาเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2562 ผู้ร้องประมูลซื้อทรัพย์สินจำนองจากการขายทอดตลาดได้ในราคา 4,450,000 บาท แต่ในขณะที่เข้าซื้อทรัพย์สินศาลชั้นต้นยังไม่มีคำสั่งให้ผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้จำนองก่อนเจ้าหนี้อื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 324 ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิหักส่วนได้ใช้แทนราคา และต้องชำระค่าซื้อทรัพย์สินเต็มจำนวนภายในกำหนดระยะเวลา 15 วัน ซึ่งผู้ร้องได้วางมัดจำ

ในการเข้าสู่ราคาไปแล้ว 150,000 บาท และยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาในการวางเงินค่าซื้อทรัพย์สินส่วนที่เหลือออกไปอีก 3 เดือน นับแต่วันทำหนังสือสัญญาซื้อขาย เนื่องจากอยู่ในระหว่างรอคำสั่งขอรับชำระหนี้จากร้านก่อนเจ้าหนี้ยื่นจากศาลชั้นต้น ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอนุญาตให้ขยายระยะเวลาวางเงินจนถึงวันที่ 14 กันยายน 2562 แต่เมื่อครบกำหนดผู้ร้องไม่ได้วางเงินส่วนที่เหลือ เจ้าพนักงานบังคับคดีจึงมีคำสั่งริบเงินมัดจำ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งริบเงินมัดจำของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการหักส่วนได้ใช้แทนราคา และเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองใหม่ โจทก์และจำเลยไม่ยื่นคำคัดค้านศาลชั้นต้นได้สวนแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษายืน ผู้ร้องฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกาศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นฟังได้ว่า เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 โจทก์นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 134744 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง เจ้าพนักงานบังคับคดีนำทรัพย์สินจำนองดังกล่าวออกขายทอดตลาดในวันที่ 30 พฤษภาคม 2562 ผู้ร้องในฐานะเจ้าหนี้จำนองเป็นผู้ประมูลซื้อได้ในราคา 4,450,000 บาท โดยผู้ร้องวางเงินมัดจำไว้กับเจ้าพนักงานบังคับคดี 150,000 บาท และได้ขยายระยะเวลาชำระราคาส่วนที่เหลือถึงวันที่ 14 กันยายน 2562 โดยให้เหตุผลว่าเพื่อรอคำสั่งบุรีมสิทธิจากศาลแขวงสมุทรปราการ ซึ่งมีนัดไต่สวนคำร้องในวันที่ 17 มิถุนายน 2562 ต่อมาวันที่ 17 มิถุนายน 2562 ศาลแขวงสมุทรปราการมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่นจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าว และมีหนังสือส่งคำสั่งศาลให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ หลังจากนั้นวันที่ 25 ตุลาคม 2562 ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้นำส่งสำเนาคำสั่งศาลชั้นต้นที่อนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้จำนองก่อนเจ้าหนี้อื่น และให้เร่งดำเนินการจัดทำบัญชีรับจ่ายหักส่วนได้ใช้ราคาแทน ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งรับไว้ตามขอ ต่อมาวันที่ 5 พฤศจิกายน 2562 เจ้าพนักงานบังคับคดีเพิกถอนคำสั่งที่ดำเนินการจัดทำบัญชีรับจ่ายหักส่วนได้ใช้ราคาแทนอ้างว่าเนื่องจากผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่อนุญาตให้ขยาย และมีคำสั่งริบเงินมัดจำ 150,000 บาท พร้อมทั้งให้นำทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดใหม่ เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ผู้ร้องยื่นคำแถลงขอตรวจสำนวนและขอคัดถ่ายเอกสาร ต่อมาวันที่ 5 มกราคม 2564 ผู้ร้องยื่นคำร้องคัดค้านการริบเงินมัดจำของเจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเร่งดำเนินการจัดทำบัญชีรับจ่ายหักส่วนได้ใช้ราคาแทน และให้เพิกถอนและงดการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองใหม่ เจ้าพนักงานบังคับคดียกคำร้อง วันที่ 19 มกราคม 2564 ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ร้องที่ได้รับอนุญาตให้ฎีกามีว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดระยะเวลาตามกฎหมายหรือไม่ ปัญหาดังกล่าวผู้ร้องฎีกาทำนองว่า ที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอตรวจสำนวนเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2563 ณ สำนักงานบังคับคดี จังหวัดสมุทรปราการ นั้น จะถือว่าผู้ร้องทราบถึงข้อความหรือพฤติการณ์ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งริบเงินมัดจำและนำทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดใหม่ยังไม่ได้เนื่องจากในวันดังกล่าวผู้ร้องไม่ทราบว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งริบเงินมัดจำและนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดใหม่เป็นไปโดยชอบหรือไม่ โดยหลังจากนั้นผู้ร้องได้ตรวจสำนวนที่ศาลแขวงสมุทรปราการ และทราบว่าศาลมีหนังสือส่งคำสั่งศาลที่อนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่นให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้วทางไปรษณีย์ตั้งแต่วันที่ 20 มิถุนายน 2562 ดังนั้นที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งริบเงินมัดจำและนำทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดใหม่จึงเป็นไป

โดยผิดหลง คลาดเคลื่อน หรือกระทำไปเนื่องจากไม่นำหนังสือดังกล่าวเข้าสำนวน ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งการริบเงินเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2564 เนื่องจากคำสั่งบกพร่องคลาดเคลื่อนต่อข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง ดังนั้น ที่ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ถือว่าผู้ร้องยื่นคำร้องภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่ทราบข้อความหรือพฤติการณ์อันเป็นมูลแห่งข้ออ้างตามบทบัญญัติของกฎหมาย เห็นว่า ตามคำร้องขอขยายระยะเวลาวางเงิน ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2562 ผู้ร้องขอขยายระยะเวลาในการวางเงินค่าซื้อทรัพย์สินส่วนที่เหลือออกไปอีก 3 เดือน เนื่องจากอยู่ในระหว่างรอคำสั่งบริมสิทธิจากศาลแขวงสมุทรปราการซึ่งมีนัดไต่สวนคำร้องในวันที่ 17 มิถุนายน 2562 ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งอนุญาต ครบกำหนดวันที่ 14 กันยายน 2562 ต่อมาศาลแขวงสมุทรปราการมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้อื่นจากการขายทอดตลาด มีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ โดยศาลแขวงสมุทรปราการได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งศาลดังกล่าวไปยังสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการ ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2562 และสำนักงานบังคับคดีจังหวัดสมุทรปราการได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2562 ซึ่งต่อมาผู้ร้องยังได้ยื่นคำร้องลงวันที่ 25 ตุลาคม 2562 ขอนำส่งเอกสารคำสั่งศาลแขวงสมุทรปราการและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเร่งดำเนินการจัดทำบัญชีรับจ่ายหักส่วนได้ราคาแทน และเจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งรวมไว้ประกอบการทำบัญชีหักส่วนได้ใช้แทน การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้วว่าผู้ร้องมีสิทธิได้รับชำระหนี้จำนวนก่อนเจ้าหนี้รายอื่นก่อนที่จะครบกำหนดระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีอนุญาตให้ขยายระยะเวลาวางเงินแล้ว โดยคำสั่งศาลที่อนุญาตให้ผู้ร้องได้รับชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้อื่นก็สอดคล้องเชื่อมโยงกับเหตุที่ผู้ร้องยกขึ้นอ้างเพื่อขอขยายระยะเวลาในการวางเงินค่าซื้อทรัพย์สินส่วนที่เหลือ ทั้งผู้ร้องยังได้ยื่นคำร้องนำส่งคำสั่งศาลและขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการจัดทำบัญชีรับจ่ายหักส่วนได้ราคาแทนอันแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องไม่ได้เจตนาเพิกเฉยหรือไม่นำพาต่อการชำระราคาทรัพย์สินที่เหลือตามที่แจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีแต่อย่างใด จึงสมควรที่จะให้ดำเนินการตามความประสงค์ของผู้ร้องต่อไป การที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกลับริบเงินมัดจำของผู้ร้องโดยอ้างเหตุว่าผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อพ้นระยะเวลาที่ผู้ซื้อทรัพย์สินขยายระยะเวลาไว้ และนำทรัพย์สินจำนวนออกขายทอดตลาดใหม่นั้นจึงอาจเป็นการบกพร่องอยู่บ้าง เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลย่อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการดำเนินการบังคับคดีที่บกพร่องนั้นเสียได้ การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ริบเงินมัดจำของผู้ร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการหักส่วนได้ใช้แทน และให้เพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนวนใหม่ เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2564 ซึ่งนับจากวันที่ผู้ร้องไปขอตรวจสำนวนการบังคับคดีเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2563 จะเกินกำหนดสิบห้าวัน นับแต่ทราบมูลเหตุแห่งการขอให้เพิกถอนหรือไม่จึงไม่เป็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัย เพราะเมื่อความปรากฏต่อศาลถึงกระบวนการบังคับคดีที่ผิดพลาดบกพร่องดังกล่าว ย่อมมีเหตุผลสมควรที่ศาลจะสั่งเพิกถอนคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ และศาลเห็นสมควรเพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ไม่ชอบก่อนการบังคับคดีได้เสร็จลงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 295 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 ที่ศาลล่างทั้งสองยกคำร้องของผู้ร้องมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังขึ้น พิพากษากลับให้เพิกถอนคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดีที่ริบเงินมัดจำของผู้ร้อง และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการหักส่วนได้ใช้แทนราคา กับให้เพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนวนใหม่ ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ.

ธรรมนูญ สิ่งหลาย · ทวีศักดิ์ อุณาพรรัตนกุล · ศรศักดิ์ กุลจิตติบวร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6934/2568>